

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321202348
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5321202348.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, IČO: 37 905 546, so sídlom 022 01 Čadca, Matičné námestie 1617, dieťa rodičov matky: S. Z., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z. XXX, právne zastúpená: JUDr. Ladislav Ščury, advokát, so sídlom 022 01 Čadca, Mierová 1725, IČO: 33 916 071 a otca: F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z. XXX, právne zastúpený: STEHURA & partners, v.o.s., advokátska kancelária, so sídlom 022 01 Čadca, Fraňa Kráľa 2080, IČO: 47 246 863, o návrhu matky na zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti matky, určenie výživného a úpravu styku, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 5P/49/2021-191 zo dňa 16. júna 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na nové konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloletú D. do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 250,- Eur mesačne od 02.09.2021 do 31.10.2021, sumou 100,- Eur mesačne od 01.11.2021 do 31.12.2021, sumou 280,- Eur mesačne od 01.01.2022 do 30.04.2022, sumou 200,- Eur mesačne od 01.05.2022 naďalej, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa, počnúc dňom 02.09.2021. Zameškané výživné za obdobie od 02.09.2021 do 30.06.2022 vo výške 1.170,- Eur povolil otcovi splácať v splátkach po 50,- Eur mesačne, spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok. Zároveň otca zaviazal prispievať na tvorbu úspor maloletej D. sumou 50,- Eur mesačne za obdobie od 02.09.2021 do 31.10.2021, sumou 70,- Eur mesačne za obdobie od 01.01.2022 do 30.04.2022, sumou 50,- Eur mesačne od 01.05.2022 naďalej, na osobitný účet zriadený matkou a nakladanie s finančnými prostriedkami na tomto účte podlieha schváleniu súdom. Zameškané výživné na tvorbu úspor za obdobie od 02.09.2021 do 30.06.2022 vo výške 480,- Eur zaviazal otca uhradiť na osobitný účet dieťaťa do 01.11.2022. Upravil, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou D. každý párnny víkend v sobotu od 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., počas letných prázdnin druhý a tretí júlový týždeň od pondelka 10.00 hod. do nedele 17.00 hod. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Mal za to, že na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že matka sa riadne stará o maloletú D. a neboli zistené žiadne nedostatky v jej starostlivosti, preto v súlade s doporučením ÚPSVaR Čadca, ako aj so súhlasom otca, maloletú D. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Matka bola do januára 2021 zamestnaná vo firme Píla Staškov s.r.o., kde pracovný pomer ukončila z dôvodu nedostatku zákaziek. Následne bola evidovaná na úrade práce, do júla 2021 poberala kovidovú podporu vo výške 300,- Eur mesačne, od augusta 2021 nemala nárok na podporu, bola iba evidovaná. Od 18.10.2021 opätovne nastúpila do firmy Píla Staškov s.r.o., ako účtovníčka na 4 hodiny denne. Jej čistý mesačný príjem za obdobie 10/2021 - 2/2022 bol

vo výške 221,- Eur, v marci a apríli nedostala žiaden príjem od zamestnávateľa, bola práceneschopná, v piatom mesiaci 90,07 Eur, nakoľko nastúpila do práce od 23.05.2022. Počas PN jej bola Sociálnou poisťovňou vyplatená suma 188,40 Eur. Matka býva v starom rodinnom dome, ktorý jej darovala stará matka. Matka uviedla mesačné výdavky elektriku 90,- Eur, uhlie plus drevo 100,- Eur, vodu 20,- Eur, rozhlas TV 4,64, internet 20,- Eur, strava a školská družina 25,- Eur (v návrhu uviedla nesprávne sumu 250,- Eur), doučovanie anglický jazyk 20,- Eur. Matka vlastní starý rodinný dom, ktorý má 64 rokov, vlastní výrobnú halu a žumpu, ktorú podľa kúpnej zmluvy kúpila za 66.000,- Eur. Matka udáva, že takúto sumu v živote nevidela. Otec bol od 1/2021 do 10/2021 zamestnaný vo Švédsku, s čistým mesačným zárobkom 1.908,- Eur, pričom v prvom mesiaci bol v OČR karanténe, v siedmom, ôsmom a deviatom mesiaci bol PN. V jedenástom a dvanástom mesiaci 2021 pracoval na Slovensku s čistým mesačným príjmom 400,- Eur. Od 1/2022 do 4/2022 bol zamestnaný vo Švédsku s príjmom 2.450,- Eur. V piatom a šiestom mesiaci 2022 pracuje na Slovensku s čistým príjmom 1.500,- Eur. Otec býva u svojej krstnej matky, ktorej prispieva na stravu a domácnosť sumou 150,- Eur mesačne. Spláca spotrebný úver na auto, ktoré je napísané na matku vo výške 223,- Eur, platí si životnú poisťku 52,63 Eur, mesačne si sporí 20,- Eur. V zahraničí si platí cestovné, internet, prípadne oblečenie. Stotožňuje sa s jeho názorom, že súd musí prihliadať nielen na príjem, ale aj na majetkové pomery oboch rodičov, pričom samozrejme súd prihliada aj na majetkové pomery matky, ale skutočnosť, že matka vlastní majetok väčšieho rozsahu, nezbavuje otca jeho vyživovacej povinnosti voči maloletemu dieťaťu, nakoľko pokiaľ pracuje vo Švédsku, jeho príjem je nadštandardný nad príjmy na Slovensku. Taktiež prihliadal aj na vek maloletej, ktorá t.č. končí 4. ročník ZŠ a od septembra 2022 nastupuje do 5. ročníka ZŠ. Nakoľko príjem otca pokiaľ pracoval v zahraničí a naposledy aj na Slovensku bol nadštandardný, určil otcovi prispievať aj na tvorbu úspor. V priebehu konania už na prvom pojednávaní sa rodičia dohodli na úprave styku otca s maloletou D., a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny víkend v sobotu od 10.00 hod. do nedele 17.00 hod. a počas letných prázdnin druhý a tretí júlový týždeň od pondelka 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., nakoľko obidvaja rodičia s touto dohodou súhlasili, vrátane súhlasu kolíznej opatrovníčky, upravil stretávanie v zhode s týmto návrhom.

3. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku vo výrokoch I. a II. podala odvolanie matka, nakoľko má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukazovala na to, že otec pred súdom prvej inštancie permanentne zavádzal o výške svojho príjmu, keď maloletá má právo podieľať sa na nadštandardných príjmoch svojho otca, ktorý súd v bode 17. odôvodnenia rozsudku ustálil, že otec keď pracuje vo Švédsku mal čistý mesačný príjem v sume 1.908,- Eur, 2.450,- Eur, a teda príjem otca je nadštandardný. Otec tvrdil, že jeho čistý mesačný príjem predstavuje 1.000,- Eur, avšak matka poukázala na podanie správy Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca z 20.10.2021, v ktorom kolízny opatrovník uviedol, že keď otec pracuje vo Švédsku, jeho príjem činí 2.800,- Eur až 3.500,- Eur, a tiež sa uvádza, že otec sa na výžive a potrebách dieťaťa nepodieľa žiadnym spôsobom. Teda samotný otec vo svojom vyjadrení kolíznej opatrovníčke uviedol, že sa iným spôsobom na výživnom a iných potrebách dieťaťa nepodieľa. Otcom predložené výplatné pásky a bankové výpisy sa navzájom nezhodujú a v tejto súvislosti poukazuje na výpisy z účtu otca, z ktorých vyplýva, že príjem otca je o dosť vyšší. V mesiaci marec 2021 jeho príjem predstavoval cca 3.000,- Eur, v mesiaci apríl približne 3.500,- Eur, v mesiaci jún 3.500,- Eur a v mesiacoch september a október približne 1.900,- Eur. Pri bežnom zrátaní všetkých príjmov vo výpisoch z účtu otca maloletej za 12 mesiacov, priemerný mesačný príjem otec má približne 1.700,- Eur, pričom treba zohľadniť, že tento príjem by bol značne vyšší, ak by otec nebol práceneschopný počas tohto obdobia. Keď žila s otcom v spoločnej domácnosti mala prehľad o jeho príjmoch a vie, akú životnú úroveň spolu aj s maloletou dcérou žili a udržiavali. Na základe toho pokladá za preukázané jej tvrdenia o prijme otca, a preto naďalej trvá na stanovení mesačného výživného 500,- Eur mesačne. Suma 500,- Eur mesačne nepredstavuje ani 30 % príjmu otca, pričom podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov, výživné na maloleté dieťa by malo predstavovať 20-30 % z príjmu rodiča, ktorý sa osobne nestará o maloleté dieťa. Poukázala na to, že spoločnosť Nanokon, s.r.o. doručila súdu 26.05.2022 výpis príjmu otca, pričom v tomto bol uvedený príjem už aj za mesiac máj 2022, hoci tento otec ešte ani neodpracoval. Rovnako bol uvedený aj príjem za mesiac jún 2022. Zamestnávateľ takto nemohol vedieť, aký bude mať otec príjem. Navyše v tomto potvrdení absentuje položka stravné, o ktoré sa príjem otca značne znížil, čo považuje za účelové konanie zo strany zamestnávateľa otca maloletej. Pri stanovení výživného žiada, aby bolo prihliadnuté na to, že maloletá je v jej starostlivosti a otec sa o dcéru stará len počas každého párneho týždňa od soboty do nedele a počas letných prázdnin, pričom v ostatnom čase trávi dcéra čas u matky. Rozsudok považuje za predčasný, pretože súd vyzval otca na predloženie výpisov z účtu, pričom otec túto výzvu neuposlúchol a predložil iba potvrdenie zamestnávateľa. Otec maloletej účelovo pozmeňuje svoj príjem

a súdu predkladá zavádzajúce výplatné pásky a výpisy o príjme a účelovo sa snaží nepredložiť bankové výpisy. Poukázala na uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 10CoP/15/2016 a navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

4. Rovnako v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie otec, nakoľko sa nestotožnil s výškou určeného výživného a je toho názoru, že pri rozhodovaní sa súd prvej inštancie zamerlal len na dokazovanie výšky jeho príjmu a nezaoberal sa majetkovými pomermi matky maloletej. Navrhoval vykonať dokazovanie na aktuálnu hodnotu podniku v obci Staškov, ktorý matka maloletej nadobudla, jedná sa o pílu so strojmi na porež dreva, a taktiež sa tam nachádza značný objem skladových zásob. Matkou preukazovaný príjem výplatnými páskami je nedostatočné, pretože ako vlastníčka je sama sebe zamestnávateľom, robí vo firme účtovníctvo, a preto navrhol dopyt na Daňový úrad. V kúpnej zmluve, ktorú predložila matka nie je datovaná a určila sa kúpna cena dohodou strán, ale je toho názoru, že hodnota podniku je ďaleko vyššia. Z predložených výpisov účtu a výplatných pásoch vyplýva, že jeho príjem je niečo cez 1.000,- Eur a podstatnú zložku mzdy tvorilo stravné za obdobie, keď pracoval v zahraničí. Táto zložka sa nemôže zarátať do jeho príjmu, pretože je určená na stravovanie, pričom ceny za potraviny vo Švédsku niekoľkonásobne prevyšujú ceny u nás a toto stravné aj spotreboval. Z dokazovania však vyplýva, že matka si žije nad pomery, vlastní zrekonštruovaný rodinný dom, osobné motorové vozidlo a drevospracujúci podnik, z ktorého má značné príjmy. Je toho názoru, že súd rozhodol predčasne, pričom nedostatočne preskúmal majetkové pomery matky, hoci opakovane navrhoval na pojednávaníach vykonanie dokazovania na hodnotu rodinného domu, hodnotu podniku a neboli zabezpečené daňové priznania. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na rozhodnutie.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s odvolaním otca nesúhlasí, nestotožňuje sa s ním, keď v bode 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd uviedol, že prihliadal na majetkové pomery oboch rodičov a skutočnosť, že matka vlastní majetok väčšieho rozsahu, nezbavuje otca jeho vyživovacej povinnosti voči maloletemu dieťaťu. Nástupom maloletej na vyšší stupeň základnej školy sa podstatným spôsobom zmenia pomery na strane maloletej, nakoľko ako matka bude mať zvýšené výdavky na maloletú. Otec si neuvedomuje, aké náklady ako matka vynaloží na starostlivosť a výživu ich dcéry. Otec si musí uvedomiť, že sa ako matka stará o celú réžiu domácnosti, výchovu dcéry, ktorá si vyžaduje zväčšené úsilie na vzdelávanie z dôvodu, aby jej nemusel byť zo strany základnej školy pridelený asistent. Z tohto dôvodu by chcela dcéru zabezpečiť aj doučovanie mimo školského vyučovania a tým prispieť k jej lepšiemu prospechu. Pokiaľ otec tvrdí, že je vlastníčkou spoločnosti a sama seba zamestnáva, tak uvádza k tomu, že v spoločnosti Píla Staškov, s.r.o. je zamestnaná na skrátenej úväzok z dôvodu zabezpečovania starostlivosti o dcéru. Otec len niečo tvrdí, ale žiadnym spôsobom nepreukázal, že by zamestnávala samu seba, pričom spoločníkom a konateľom spoločnosti Píla Staškov s.r.o. je W. C. a nie jej osoba. Zároveň prikladá dôkaz o tom, že spoločnosť neprosperuje a musela sa nedobrovoľne evidovať na ÚPSVaR z dôvodu nedostatku zákaziek. Preto nie je v jej možnostiach, aby samu seba zamestnávala v predmetnej spoločnosti. Nemá žiaden podiel na zisku predmetnej spoločnosti a otec v tejto časti nepreukázal žiadny relevantný dôkaz. Nakoľko spoločnosť Píla Staškov, s.r.o. nie je jej spoločnosťou, navrhovanie otca na zistenie aktuálnej hodnoty podniku je bezpredmetné. Súd rovnako skúmal i jej majetkové pomery a otec predkladal doklady, ktoré sa nezakladajú na pravde. Pokiaľ otec poukazoval na stravné, ktoré mu bolo vyplácané za obdobie, keď pracoval v zahraničí, tak dáva do pozornosti, že jeho mesačné náklady len na jeho osobu predstavovali 1.208,26 Eur, čo v prepočte na 1 deň predstavuje sumu stravné 40,27 Eur, čo nie je možné spotrebovať výlučne na stravu. Otec nepredložil doklady o tom, že všetky finančné prostriedky, ktoré mesačne činia sumu od 1.208,26 Eur do 1.364,62 Eur spotreboval na stravu vo Švédsku, pričom poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 366 CSP otec žiadnym spôsobom svoje tvrdenia nepreukázal. Vzhľadom na to, že otec má nadštandardný príjem na slovenské pomery, tak by mal platiť aj nadštandardné výživné. Zotrúva na svojom odvolacom návrhu.

6. Otec v replike uviedol, že v podanom vyjadrení sa matka vyjadruje k zvýšeniu stanoveného výživného k maloletej, čo však nebolo predmetom konania. Ďalej matka tvrdí, že nie je vlastníkom spoločnosti Píla Staškov, s.r.o. a že nezamestnáva samú seba, pričom matka opakovane hrubým spôsobom zavádza súd, keď z predloženej kúpnej zmluvy vyplýva, že nadobudla nehnuteľnosť v obci Z. na LV č. XXXX, okrem iného poľnohospodársku budovu č. s. XXX, ďalej stroje a zariadenia píly a ostatný majetok. Tvrdenie matky je absolútnym, že s uvedenou spoločnosťou nič nemá a z nej nepoberá žiadne pôžitky. Odvolanie podal z dôvodu, že súd majetkové pomery matky žiadnym spôsobom neskúmal,

a preto navrhoval vykonať dopyty na relevantné inštitúcie, ktoré by sa vedeli vyjadriť v akej výške má matka príjem z prevádzky, prenájmu, resp. iného spôsobu užívania podniku. Pokiaľ nepredložila všetky potrebné doklady k určeniu jej príjmov, je toho názoru, že súd pri stanovení výšky výživného mal vychádzať z § 63 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzať zo zákonného predpokladu, že výška jej príjmu je dvadsaťnásobok sumy životného minima. Je toho názoru, že ním podané odvolanie je v celom rozsahu dôvodné a žiada zrušiť napadnutý rozsudok.

7. Matka v duplike opäť zdôraznila, že nie je vlastníčkou spoločnosti Píla Staškov, s.r.o., o čom predložila i aj výpis z obchodného registra. Počas celého konania otec maloletej predkladá súdu iba holé tvrdenia, ktoré žiadnym relevantným dôkazom nepreukazuje. To, že otec navrhol na pojednávaní dokazovanie na aktuálnu hodnotu spoločnosti je vo vzťahu k výživnému úplne bezpredmetné, nakoľko sa nejedná o jej spoločnosť. Otec uvádza, že drevárska výroba je na vzostupe a zisky drevospracujúcim podnikom sa zvyšujú, čo nie je pravda, odbery dreva sa znížili, nakoľko je momentálne stavebníctvo na útlme. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie otca, že súd jej majetkové pomery žiadnym spôsobom neskúmal, a to s poukazom na bod 20. napadnutého rozsudku. Má za to, že predložila všetky potrebné doklady k verifikácii jej príjmov. Opäť dáva do pozornosti, že nie je podnikateľka, a preto nemožno aplikovať § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Aj napriek tomu, že súd dospel k záveru, že príjem otca je nadštandardný na pomery Slovenska, napriek tomu nezaviazal otca na nadštandardné mesačné výživné. Navyše maloletá v septembri 2022 nastúpila do 5. ročníka, teda navštevuje už druhý stupeň, a preto je daný dôvod na zvýšenie výživného. Zotrváva na svojom odvolacom návrhu.

8. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 ods. 1 Civilného sporového poriadku - ďalej aj CSP, v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku - ďalej aj CMP) po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 65 a § 66 CMP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Odvolací súd zdôrazňuje, že rodičia majú zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom a musia im poskytovať nevyhnutné náklady na ich živobytie. Pokiaľ je v možnostiach rodičov poskytnúť vyšší štandard svojim deťom, je tiež ich povinnosťou toto poskytnúť a deti majú právo na rovnakú životnú úroveň ako ich rodičia. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov. Závazok nie je solidárny, pri nedostatku schopností, možností na strane jedného z rodičov, sa povinnosť presúva v potrebnom rozsahu na druhého rodiča. Teda zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť. Vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Dôležité je upozorniť na skutočnosť, že pod pojmom „svojich schopností a možností“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za predchádzajúci kalendárny rok), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča. Je tomu tak z dôvodu, aby sa rodič nemohol zbavovať (prípadne znížovať) vyživovacej povinnosti voči dieťaťu napr. tým, že príjme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, prípadne sa zbavuje svojho majetku. Vyživovaciu povinnosť vykonáva rodič, ktorému bolo dieťa zverené do starostlivosti osobnou starostlivosťou a poskytovaním vecných plnení ako stravy, zdravotníckych potrieb a bývania. Druhý z rodičov plní svoju vyživovaciu povinnosť formou finančného plnenia.

10. Podľa už skôr prijatých právnych záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017, 3 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017 určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva (napr. 8 Cdo 50/2017).

11. Na rozdiel od všeobecnej úpravy je v mimosporovom konaní zavedený systém úplnej apelácie, teda ešte aj v odvolacom konaní je možné prednášať nové skutočnosti a predkladať nové dôkazné návrhy, t. j. v zásade sú prípustné tzv. novoty v odvolacom konaní. Vzhľadom na zásadu uvedenú v čl. 6 CMP, a to povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci (uplatnenie vyšetrovacieho princípu), v mimosporovom konaní možno odvolanie odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. V odvolacom konaní teda odvolací súd vykonáva ďalšie úkony smerujúce k zisteniu skutočného

stavu veci. Mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania (pozri § 32 CMP), ale aplikuje tzv. vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Nie je však vylúčené, aby si súd osvojil (fakultatívne) zhodné tvrdenia účastníkov, ale len za splnenia podmienky, že nemá pochybnosti o ich pravdivosti, a zároveň nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním. Ustanovenie § 37 CMP predstavuje špeciálnu úpravu vo vzťahu k § 186 ods. 2 CSP, ktoré sa pre oblasť mimosporových konaní neuplatní. Všeobecný súd je povinný a oprávnený v nesporových konaniach vykonávať dôkazy nielen v rozsahu svojej zákonnej kompetencie, ale aj v rozsahu ústavnej zodpovednosti za zistenie skutkového stavu, ktoré nemôže závisieť od vôle účastníkov konania (uznesenie Ústavného súdu SR z 24. apríla 2003, sp. zn. IV. ÚS 78/03).

12. Zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej ustanovením § 62 Zákona o rodine je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Ide o vyjadrenie tzv. spotrebného charakteru bežného výživného. Súd preto určuje výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať preukázateľným mesačným výdavkom potrebným na uspokojenie potrieb dieťaťa bez toho, aby po ich uhradení vznikli ďalšie finančné rezervy. Inými slovami výživné nemá slúžiť na vytváranie peňažnej úspory určenej na budúce ešte neexistujúce výdavky dieťaťa, ale na jeho súčasnú „spotrebu,..“ Z tohto dôvodu zákonodarca v následnom ustanovení § 63 ods. 3 Zákona o rodine umožnil určenie výživného na tzv. tvorbu úspor, ktoré predstavuje výnimku zo zásady spotrebného charakteru bežného výživného. Hoci sa platí tiež v pravidelných časových intervaloch popri bežnom výživnom, má odlišný účel, ako aj ďalšie osobitosti, ktoré je nevyhnutné brať do úvahy pri jeho určovaní súdom (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 101/2015).

13. Súd prvej inštancie pri určení výšky bežného výživného sa neriadil vyššie uvedenými zásadami, náležite nezistil skutočný stav vo veci, pokiaľ sa jedná o príjmy a majetkové pomery oboch rodičov. U otca správne vychádzal pri stanovení priemerného mesačného príjmu so započítaním aj stravného počas výkonu práce v zahraničí, nakoľko i táto položka je príjmom otca a následne je nutné prihliadať na jeho zvýšené náklady počas výkonu práce v zahraničí. Ako už bolo vyššie konštatované vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia, preto je nutné zisťovať príjmy a majetkové pomery aj u rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti. U matky vychádzal z príjmu, ktorý má matka zo závislej činnosti, avšak len okrajovo (bez bližšieho zdôvodnenia a charakterizovania) uviedol, že matka vlastní majetok väčšieho rozsahu. V spise sa nachádza kúpna zmluva z 18.7.2016 (č.l. 108), ktorá bola zavkladovaná pod č. V 3276/2016, na základe ktorej mala matka nadobudnúť od správkyne konkurznej podstaty úpadcu M. C. nehnuteľnosti, a to stavbu č.s. XXX, žumpa na parc.č. XXXX a stroje a zariadenia podľa prílohy č. 1 a ostatný majetok podľa prílohy č. 2. Podľa výpisu listu vlastníctva č. XXXX matka je naďalej vlastníčkou nehnuteľností nadobudnutých spomínanou kúpnu zmluvou. Matka následne kúpnu zmluvou bez uvedenia dátumu (č.l. 94) s pripojeným osvedčením o pravosti podpisu z 11.8.2016, ktorým mala previesť vlastníctvo k všetkým veciam nadobudnutých zmluvou zo dňa 18.7.2016 na spoločnosť Dolina SK, s.r.o. Raková. Uvedená zmluva však nebola zavkladovaná okresným úradom, katastrálnym odborom, tak nenadobudla vecnoprávne účinky k nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou bližšie nezaoberal, ako matka naložila prípadnou kúpnu cenou z tejto zmluvy, prípadne keďže je naďalej vedená ako vlastníčka nehnuteľností, či tieto prenajíma, alebo iným spôsobom jej z nich plynie príjem, alebo sa dobrovoľne vzdala príjmu, ktorý by jej mohol plynúť z tohto vlastníctva, teda nezisťoval možnosť a schopnosť matky zabezpečiť si vyšší príjem. Z napadnutého rozsudku nevyplýva, v akom rozsahu sú náklady na výživu maloletej a v akom rozsahu sa na týchto nákladoch má podieľať matka a otec, náležite sa nezaoberal nákladmi otca a matky. Žiadnym spôsobom nevyhodnotil či a v akom rozsahu boli zohľadnené príspevky iných osôb, žijúcich s matkou v spoločnej domácnosti (rodinnom dome).

14. Doplnením odpovedí na tieto otázky umožní súdu prvej inštancie určiť výšku bežného výživného na maloletú D. (ktoré ako už bolo vyššie uvedené má spotrebný charakter) tak, aby zodpovedala jej nákladom na výživu a aj možnostiam a schopnostiam jej rodičov existujúcim v posudzovanom období. Rovnako odvolací súd má za to, že nie je možné stanoviť výšku vyživovacej povinnosti otca podľa mesiacov, kedy vykonáva prácu v cudzine a kedy ju vykonáva na území Slovenska, ale je nutné za rozhodné obdobie vypočítať priemerný príjem otca a z tohto vychádzať. Ak by bolo postupované v zmysle

rozhodnutia súdu prvej inštancie, u otca by dochádzalo v priebehu roka viackrát k zmene pomerov a bolo by nutné upravovať výšku výživného.

15. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. Hoci sa platí tiež v pravidelných časových intervaloch popri bežnom výživnom, má odlišný účel, ako aj ďalšie osobitosti, ktoré je nevyhnutné brať do úvahy pri jeho určovaní súdom. Výživné určené na tvorbu úspor sa poskytuje nad rámec aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa spravidla za účelom zabezpečenia nákladov na budúce bývanie, štúdium, či zdravotnú starostlivosť alebo iné osobitné výdavky presahujúce bežnú spotrebu dieťaťa. Ďalším podstatným prvkom odlišujúcim výživné určené na tvorbu úspor od bežného výživného je platobné miesto a spôsob nakladania s týmito peňažnými prostriedkami. Kým bežné výživné sa platí k rukám rodiča, ktorý s ním v podstate nakladá podľa svojho uváženia, nakladať s úsporami môže výlučne dieťa, ktorému sú určené, a preto sa tieto finančné prostriedky ukladajú na účet dieťaťa a ich použitie je možné len so súhlasom súdu.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude zistiť náležité skutočný stav vo veci, príjmy a majetkové pomery oboch rodičov, ich nevyhnutné náklady na živobytie, v prípade, že žijú v domácnosti s viacerými osobami, zhodnotiť ako sa aj tieto ďalšie osoby podieľajú na nákladoch domácnosti, vysporiadať sa s reálnymi nákladmi na výživu maloletej a v zmysle toho určiť vyživovacia povinnosť otca, pričom bude vychádzať z priemerného príjmu otca, a nie podľa jednotlivých mesiacov v závislosti od miesta výkonu práce, a taktiež posúdiť majetkové pomery povinného rodiča ohľadne platenia výživného na tvorbu úspor, ktoré predstavuje výnimku zo zásady spotrebného charakteru bežného výživného.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)